

SYSTEM OCENIANIA Z RELIGII DLA KLASY III i IV TECHNIKUM

według podręcznika „Szczęśliwi, którzy żyją pełnią życia”
zgodnego z programem nauczania nr AZ-3-01/18

OGÓLNE KRYTERIA OCENIANIA

W procesie oceniania **obowiązuje stosowanie zasady kumulowania wymagań** (ocenę wyższą otrzymać może uczeń, który spełnia wszystkie wymagania przypisane ocenom niższym). Oceniamy wiedzę i umiejętności ucznia oraz przejawy ich zastosowania w życiu codziennym, przede wszystkim w szkole.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- a) nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą, (i)
- b) odmawia wszelkiej współpracy, (i)
- c) ma lekceważący stosunek do przedmiotu i wiary.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania konieczne:

- a) w zakresie wiadomości i umiejętności opanował treści najłatwiejsze, najczęściej stosowane, stanowiące podstawę do dalszej edukacji,
- b) wykazuje choćby minimalne zainteresowanie przedmiotem i gotowość współpracy z nauczycielem i w grupie.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania podstawowe:

- a) opanował treści najbardziej przystępne, najprostsze, najbardziej uniwersalne, niezbędne na danym etapie kształcenia i na wyższych etapach,
- b) uczestniczy w rozwiązywaniu problemów oraz umiejętnie słucha innych.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania rozszerzające:

- a) opanował treści umiarkowanie przystępne oraz bardziej złożone,
- b) ukierunkowany jest na poszukiwanie prawdy i dobra oraz szanuje poglądy innych,
- c) aktywnie realizuje zadania wykonywane w grupie.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania dopełniające:

- a) opanował treści obejmujące elementy trudne do opanowania, złożone i nietypowe,
- b) wykazuje własną inicjatywę w rozwiązywaniu problemów swojej społeczności
- c) wszechstronnie dba o rozwój swojej osobowości i podejmuje zadania apostołskie.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- a) posiadał wiedzę i umiejętności z przedmiotu w danej klasie, samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia,
- b) biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych i proponuje rozwiązania nietypowe,
- c) bierze udział w konkursach i olimpiadach na szczeblu diecezjalnym, powiatowym, regionalnym, wojewódzkim albo krajowym lub posiada inne porównywalne osiągnięcia.

PRZEDMIOT	OCENA
-----------	-------

OCENY	celująca	bardzo dobra	dobra	dostateczna	dopuszczająca	niedostateczna
1. Modlitwy, pieśni	<ul style="list-style-type: none"> dokładna znajomość tekstu, melodii, samodzielność i piękno wykonania 	<ul style="list-style-type: none"> dokładna znajomość tekstu, melodii 	<ul style="list-style-type: none"> dobra znajomość tekstu, melodii 	<ul style="list-style-type: none"> niezbyt dokładna znajomość tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> fragmentaryczna znajomość tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> brak jakiegokolwiek znajomości tekstu
2. Ćwiczenia w podręczniku	<ul style="list-style-type: none"> wykonane wszystkie zadania własne materiały ilustracje itp. 	<ul style="list-style-type: none"> starannie prowadzony wszystkie zadania 	<ul style="list-style-type: none"> zapis staranny luki w zapisach (sporadyczne do 5 tematów) 	<ul style="list-style-type: none"> ćwiczenia czytelne braki w zadaniach (do 40% tematów) 	<ul style="list-style-type: none"> pismo niestaranne liczne luki w zapisach (do 70% tematów) 	<ul style="list-style-type: none"> brak podręcznika
3. Prace domowe	<ul style="list-style-type: none"> staranne wykonanie treści wskazujące na poszukiwania w różnych materiałach twórcze 	<ul style="list-style-type: none"> merytorycznie zgodne z omawianym na lekcji materiałem staranne czytelne rzeczowe 	<ul style="list-style-type: none"> wskazują na zrozumienie tematu niezbyt twórcze 	<ul style="list-style-type: none"> powiązane z tematem niestaranne 	<ul style="list-style-type: none"> widać próby wykonania pracy na temat 	<ul style="list-style-type: none"> praca nie na temat brak rzeczowości w pracy brak pracy
4. Odpowiedzi ustne	<ul style="list-style-type: none"> wiadomości zawarte w podręczniku wypowiedź pełnymi zdaniami, bogaty język używanie prawidłowych pojęć 	<ul style="list-style-type: none"> wiadomości z podręcznika prezentowane w sposób wskazujący na ich rozumienie, informacje przekazywane zrozumiałym językiem odpowiedź pełna nie wymagająca pytań dodatkowych 	<ul style="list-style-type: none"> wyuczone na pamięć wiadomości uczeń ma trudności w sformułowaniu myśli własnymi słowami potrzebna pomoc nauczyciela 	<ul style="list-style-type: none"> wybiórcza znajomość poznanych treści i pojęć odpowiedź niestaranna częste pytania naprowadzające 	<ul style="list-style-type: none"> słabe wiązanie faktów i wiadomości chaos myślowy i słowny odpowiedź bełkotliwa, niewyraźna, pojedyncze wyrazy dużo pytań pomocniczych 	<ul style="list-style-type: none"> brak odpowiedzi lub odpowiedzi świadczące o braku wiadomości rzeczowych
5. Aktywność	<ul style="list-style-type: none"> uczeń wyróżnia się aktywnością na lekcji 	<ul style="list-style-type: none"> uczeń zawsze przygotowany do lekcji często zgłasza się do odpowiedzi wypowiada się poprawnie 	<ul style="list-style-type: none"> stara się być przygotowany do lekcji chętnie w niej uczestniczy 	<ul style="list-style-type: none"> mało aktywny na lekcjach 	<ul style="list-style-type: none"> niechętny udział w lekcji 	<ul style="list-style-type: none"> lekceważący stosunek do przedmiotu.
6. Inscenizacje, gazetka szkolna, praca na rzecz Kościoła i inne	<ul style="list-style-type: none"> wielokrotnie pomaga w różnych pracach pilnie i terminowo wykonuje powierzone zadania, 	<ul style="list-style-type: none"> starannie wykonuje powierzone przez katechetę lub księdza zadania przejawia postawę apostołską 	<ul style="list-style-type: none"> niezbyt chętnie wykonuje zadania poza lekcjami, ale nie unika ich zupełnie uczestniczy w rekolekcjach szkolnych 			

**SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA OCENIANIA
KLASA III TECHNIKUM**

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
I. Z nadzieją w przyszłość	<ul style="list-style-type: none"> • definiuje prawo moralne i łaskę Bożą jako niezbędną pomoc do zbawienia (A.26.1), • uzasadnia, że obowiązkiem człowieka jest respektować prawo naturalne i objawione, • uzasadnia, że czyny ludzkie podlegają ocenie moralnej (C.3.1), • uzasadnia potrzebę respektowania obiektywnych norm moralnych (C.3.3), • wskazuje i opisuje skutki odrzucenia obiektywnych norm moralnych (C.3.4), • definiuje pojęcie grzechu i różnicuje grzechy według przedmiotu i ciężaru (C.7.1), • wyjaśnia, na czym polega grzech przeciwko Duchowi Świętemu (C.8.1), • wskazuje możliwość nawrócenia się jako szansę powrotu do Boga. 	<ul style="list-style-type: none"> • definiuje transcendencję i immanencję Boga wobec świata (A.7.2), • wykazuje, że Bóg pozwala ludziom, by popełniali błędy ale zaprasza by czynili dobro, • charakteryzuje kryteria oceny moralnej czynu ludzkiego (C.3.2), • ocenia postawę faryzeuszy, którzy chcieli ukamienować kobietę. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, że Bóg przekracza cały świat, ale jednocześnie jest w nim obecny, • wyjaśnia, dlaczego mimo miłości Boga do ludzi istnieją na świecie zło i wojny, • wyjaśnia, że prawo naturalne i objawione jest wyrazem troski Boga o człowieka, • uzasadnia, dlaczego człowiek choć w sumieniu ma możliwość wyboru dobra lub zła, to powinien wybierać dobro, • uzasadnia, że Bóg zawsze oczekuje na nawrócenie człowieka. 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje perykopę o spotkaniu Zacheusza z Jezusem, • interpretuje perykopę o spotkaniu kobiety cudzołożnej z Jezusem, • uzasadnia konieczność stawiania sobie granic, których nie należy przekraczać. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, że życie w bliskości Boga pomaga widzieć inną perspektywę swego postępowania.

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
II. Z nadzieją brać odpowiedzialność za własne życie	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady skutków niewłaściwego korzystania z wolności (C.2.5), • podaje pojęcie sumienia zgodnie z KKK (C.5.1), • wymienia rodzaje sumienia (C.5.2), • wymienia uniwersalne zasady formacji sumienia (C.5.4), • wyjaśnia, dlaczego uczucia powinny być poddane kontroli rozumu, • uzasadnia zamiar Boga wobec człowieka (A.11.4), • wymienia nazwy różnych wspólnot działających w Kościele angażujących młodzież, • omawia zadania wybranej wspólnoty, • wyjaśnia specyfikę powołania również w kontekście wyboru zawodu i projektowania dorosłego życia (A.22.2). 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia relacje pomiędzy wolnością a odpowiedzialnością (C.2.2), • uzasadnia potrzebę formacji sumienia (C.5.3), • definiuje i opisuje dojrzałe uczucia ludzkie (C.4.1), • wyjaśnia podejmowanie zadań człowieka dorosłego w kluczu odpowiedzi na dar, którym jest zapisany w człowieku obraz Boży (A.11.1). 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia, że należy dorastać ucząc się odpowiedzialności, • uzasadnia, że im więcej zdobywa odpowiedzialności tym jest bardziej wolny, • uzasadnia, że dzięki sumieniu człowiek może odkrywać i zachowywać prawo Boże, • wyjaśnia, że uczucia są naturalnym składnikiem psychiki ludzkiej, • uzasadnia, że rozwijanie w sobie Bożych talentów daje nadzieję na życie wieczne, • uzasadnia, że życie może być wspólnym projektem Boga i człowieka. 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje perykopę o spotkaniu jawnochrześcijan z Jezusem, • interpretuje przypowieść o talentach, • interpretuje perykopę o Marii i Marcie w kontekście różnych powołań i zadań. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia słowa św. Jana Pawła II „Każdy musi mieć swoje Westerplatte” w kontekście formacji sumienia.

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
III. Z nadzieją zmieniać oblicze ziemi	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcia: sekularyzacja, laicyzacja (E.4.2), • uzasadnia wyższość prawa Bożego nad stanowionym (C.13.7), • wyjaśnia istotę dogmatu o nieomyślności papieża, • wymienia tytuły najważniejszych encyklik społecznych, • omawia nauczanie wybranych papieży na temat problemów społecznych, • wyjaśnia pojęcia: masoneria (E.4.2), • objaśnia sposoby walki z zagrożeniami globalizacji (C.16.11), • prezentuje postaci i zaangażowanie polskich świętych i błogosławionych (E.7.2) – św. Rafał Kalinowski, • omawia wysiłki Kościoła w Polsce na rzecz opieki nad biednymi (E.6.4), • uzasadnia potrzebę zaangażowania się w sprawy społeczne w duchu Ewangelii (C.16.10), • omawia działalność zakonów i ich rolę (E.5.2) – Michalici, • opowiada o roli Kościoła polskiego w nauczaniu podczas zaborów, 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje przebieg prześladowań Kościoła w okresie rewolucji francuskiej (E.4.3), • określa wyzwania społeczne w Europie XIX wieku i udzieloną na nie odpowiedź Kościoła (E.4.4), • przedstawia rozwój nauczania Kościoła podczas I Soboru Watykańskiego (E.5.1), • definiuje pojęcie wojna sprawiedliwa, przeciwstawiając je określeniu wojna prewencyjna (C.14.9), • opisuje związek Kościoła z życiem narodu polskiego w okresie niewoli (E.7.1), • wyjaśnia rolę Kościoła w wojnie polsko-bolszewickiej 1920 (ks. Ignacy Skorupka), • przedstawia działalność Akcji Katolickiej i Sodalicii Mariańskiej, • omawia wysiłki Kościoła na rzecz rozwoju nauki i szkolnictwa oraz wychowania (E.6.4) w czasach zborów, • omawia działalność zakonów i ich rolę (E.5.2) – salezianie w Polsce, • opowiada o roli Kościoła w czasach totalitaryzmu hitlerowskiego, • charakteryzuje postawę papieża Piusa XII wobec nazizmu, 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje intelektualne podstawy oświecenia, • wyjaśnia, że rewolucja francuska zwalczała religię i Kościół, • charakteryzuje problematykę stosunków państwa i Kościoła (E.2.5), • definiuje pojęcie: sobór, • uzasadnia potrzebę mocnego autorytetu papieża, • podaje i omawia przykłady represji na Polakach za udział w powstaniach, • podaje przykłady działalności społecznej bł. B. Markiewicza oraz Honorata Koźmińskiego, • omawia założenia i rolę Komisji Edukacji Narodowej, • omawia działalność szkół katolickich okresu międzywojennego, • podaje przykłady działalności salezjanów w Polsce, • charakteryzuje postawę męczeństwa św. Kolbe, • prezentuje, jakie były relacje państwo-Kościół w okresie komunizmu, • opowiada o przebiegu i znaczeniu obchodów millenium, 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, że powstanie katolickiej nauki społecznej odpowiedzią Kościoła na współczesne problemy społeczne, • wskazuje zagrożenia ze strony masonerii (na podst. encykliki „Humanum genus”), • omawia stanowisko papieża Grzegorza XVI wobec powstania listopadowego, • omawia działalność księży społeczników na terenie Wielkopolski w XIX w., • charakteryzuje działalność duchowieństwa broniącego ludność polską przed wyniszczeniem (kard. Sapiecha i Hlond), • wyjaśnia wybrany fragment Aktu oddania Polski w macierzyńską niewolę Maryi, • wymienia rodzaje dokumentów Soboru Watykańskiego II, • wyjaśnia tytuł konstytucji „Lumen gentium” i omawia jej treść, 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje główne przesłanie konstytucji „Filius Dei”, • podaje przykłady zaangażowania polskiego duchowieństwa w powstaniu styczniowym (ks. Stanisław Brzóska), • charakteryzuje działalność Witolda Pileckiego w trosce o wolną Polskę, • omawia naturę i posłannictwo Kościoła ukazane w dokumentach soborowych,

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
III. Z nadzieją zmieniać oblicze ziemi	<ul style="list-style-type: none"> wymienia wybranych kanonizowanych i beatyfikowanych męczenników okresu II wojny światowej, prezentuje postaci i zaangażowanie polskich błogosławionych (E.7.2) – bł. Stefan Kardynał Wyszyński, omawia wysiłki Kościoła na rzecz jedności chrześcijan i wolności religijnej (E.6.4), przycacza najważniejsze fakty z życia i działalności posoborowych papieży i streszcza ich nauczanie (E.5.3) – Jan Paweł II, Benedykt XVI, Franciszek, wymienia najważniejsze wydarzenia podczas pontyfikatów posoborowych papieży, przycacza najważniejsze wydarzenia z życia Kościoła w Polsce w XX wieku (E.7.6), przycacza najważniejsze wydarzenia z życia Kościoła w Polsce w XX wieku (E.7.6), prezentuje postaci polskich błogosławionych (E.7.2) – bł. ks. Jerzy Popiełuszko, podaje przykłady osób, które oddały życie za prawdę (C.17.4). 	<ul style="list-style-type: none"> omawia znaczenie pokoju jako wartości w życiu człowieka i społeczeństwa (C.14.8), przycacza najważniejsze wydarzenia z życia Kościoła w Polsce w XX wieku (E.7.6) – prześladowanie Kościoła polskiego w czasach komunizmu, omawia rolę prymasa S. Wyszyńskiego w zachowaniu polskiego katolicyzmu, podaje datę obrad Soboru Watykańskiego II, przedstawia rozwój nauczania Kościoła podczas II Soboru Watykańskiego (E.5.1), wyjaśnia pojęcie: konkordat (E.4.2) sekularyzacja, laicyzacja. 	<ul style="list-style-type: none"> opowiada o upadku komunizmu w Polsce, wskazuje znaczenie osiągnięć historycznej Solidarności dla Europy Zachodniej. 	<ul style="list-style-type: none"> omawia przesłanie Wielkiego Jubileuszu 2000, opowiada o roli Katechizmu Kościoła katolickiego ogłoszonego w 1992 r., podaje główne założenia Roku Wiary w 2012 r., wyjaśnia ideę Nadzwyczajnego Roku Miłosierdzia w 2015 r. 	<ul style="list-style-type: none"> omawia cele i założenia konkordatu między Stolicą Apostolską i Rzeczpospolitą Polską w 1993 r.

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
IV. Z nadzieją świętować	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega niebo, • uzasadnia, że święci uczą, jak osiągnąć świętość, • podaje formy pomocy cierpiącym w czyśćcu, • omawia biblijne zapowiedzi końca świata, • omawia wydarzenia związane z Bożym Narodzeniem i ich kontekst (A.15.1), • wyjaśnia, że Jezus przyszedł na świat jako prawdziwy Bóg i prawdziwy człowiek, • podaje propozycje religijnego przeżywania świąt, • uzasadnia wartość oczyszczenia z grzechów w sakramencie pokuty i pojednania, • wyjaśnia, dlaczego niedziela nazwana została pierwszym dniem tygodnia, • wymienia sytuacje ukazujące się Zmartwychwstałego (A.17.2), • wyjaśnia, na czym polega głoszenie miłosierdzia, • uzasadnia, że Jezus objawia się dając ludziom szansę spotkania z Nim i otrzymania Jego miłosierdzia, • wymienia najważniejsze uroczystości i święta maryjne (B.10.2) – 3 maja Królowej Polski, • wymienia nazwy ludowe świąt maryjnych, • uzasadnia obowiązek dawania świadectwa przez uczniów Chrystusa (F.1.3). 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia trzy rzeczywistości Kościoła (wędrujący, cierpiący, tryumfujący), • uzasadnia, że w Kościele następuje wymiana duchowych darów, • wskazuje wypełnienie zapowiedzi Starego Testamentu w Jezusie Chrystusie (A.13.1) • wyjaśnia, że Stary Testament wypełnia się w Nowym, • wskazuje i omawia tradycje (wpływy) związane z Bożym Narodzeniem w sztuce i kulturze, • uzasadnia potrzebę zaangażowania chrześcijanina w dzieło misyjne (F.1.4.), • wymienia okoliczności wydarzeń Wielkiego Tygodnia, omawia przebieg wydarzeń męki i śmierci Jezusa (A.16.1), • ukazuje sens i znaczenie zmartwychwstania Chrystusa (A.17), • omawia treść Aktu zawierzenia świata Bożemu miłosierdziu, • omawia historię ustanowienia Niedzieli miłosierdzia, • wyjaśnia, że pobożność wiernych i religijność ludowa są drogą przekazu tradycji (B.8.3), • uzasadnia konieczność współpracy z Duchem Świętym w życiu wiarą i świadczenia o niej. 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia duchowe sposoby świętowania uroczystości Wszystkich Świętych, • wymienia tytuły Jezusa występujące w tekście biblijnym i je wyjaśnia, • uzasadnia, że głoszenie Jezusa w czasach współczesnych obejmuje nie tylko pogan lecz również tych, którzy pogubili się w swoim życiu, • wyjaśnia znaczenie słowa „rekolekcje”, • uzasadnia wartość rekolekcji jako czasu rewizji własnego życia, • podaje przykłady internetowych rekolekcji jako uzupełnienie (dodatek) obecności na Mszy Świętej rekolekcyjnej, • wyjaśnia różnice między wskrzeszeniem a zmartwychwstaniem, • charakteryzuje postawę Tomasza oraz postawę Jezusa wobec niego, • omawia historię nadania tytułu Matce Bożej Królowej Polski, • wyjaśnia znaczenie tradycji majówek w kościołach i przy kapliczkach, • opowiada o objawieniach Matki Bożej w Gietrzwałdzie, • opowiada o życiu wiarą i dawaniu świadectwa wiary przez Carlo Acutisa, • podaje przykłady dawania świadectwa wiary o Jezusie za pomocą nowoczesnych narzędzi przekazu. 	<ul style="list-style-type: none"> • krytycznie ocenia komercjalizację uroczystości Wszystkich Świętych i dnia zadusznego oraz wpływy obcych tradycji, • interpretuje perykopę o narodzeniu Jezusa, • interpretuje teksty biblijne o zmartwychwstaniu, • łączy fakt, że zmartwychwstały Jezus przyszedł do apostołów z wizerunkiem Jezusa na obrazie „Jezu, ufam Tobie”. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia istotę oczekiwania na przyjście Jezusa na końcu świata (w kontekście Apokalipsy), • wyjaśnia znaczenie określanie „koniec świata” dla Żydów w czasach Jezusa oraz współcześnie, • wyjaśnia, na czym polega teologia miłosierdzia, • omawia rolę sanktuarium w Łagiewnikach w głoszeniu Bożego Miłosierdzia.

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
V. Pokonywać trudności ze świętymi	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega niebo, • uzasadnia, że święci uczą, jak osiągnąć świętość, • podaje formy pomocy cierpiącym w czyśćcu, • omawia biblijne zapowiedzi końca świata, • omawia wydarzenia związane z Bożym Narodzeniem i ich kontekst (A.15.1), • wyjaśnia, że Jezus przyszedł na świat jako prawdziwy Bóg i prawdziwy człowiek, • podaje propozycje religijnego przeżywania świąt, • uzasadnia wartość oczyszczenia z grzechów w sakramencie pokuty i pojednania, • wyjaśnia, dlaczego niedziela nazwana została pierwszym dniem tygodnia, • wymienia sytuacje ukazujące się Zmartwychwstałego (A.17.2), • wyjaśnia, na czym polega głoszenie miłosierdzia, • uzasadnia, że Jezus objawia się dając ludziom szansę spotkania z Nim i otrzymania Jego miłosierdzia, • wymienia najważniejsze uroczystości i święta maryjne (B.10.2) – 3 maja Królowej Polski, • wymienia nazwy ludowe świąt maryjnych, • uzasadnia obowiązek dawania świadectwa przez uczniów Chrystusa (F.1.3). 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o życiu bł. Carlo Acutisa, • wyjaśnia, na czym polegała jego droga do świętości, • wyjaśnia, dlaczego Carlo został nazwany apostołem Eucharystii, • charakteryzuje wybrane drogi powołania chrześcijańskiego (C.9.3), • omawia, jak i dlaczego powinien wykorzystywać swoje pasje życiowe, • wymienia zagrożenia duchowe współczesnych młodych ludzi, • wyjaśnia czym jest opętanie i egzorcyzm, • uzasadnia, że szatan kusi bardzo podstępnie, ukazując przyjemność jako najwyższą wartość, • uzasadnia, że tylko z Bogiem można pokonać szatana, • podaje przykłady zagrożenia życia dla społeczności ludzkiej, • wyjaśnia znaczenie powiedzenia „memento mori”, • wyjaśnia przesłanie suplikacji „Od powietrza, głodu, ognia i wojny...”, • omawia, jak należy pomagać chorym, • podaje, że chory jest zwolniony z obowiązku uczestniczenia we Mszy Świętej, • wyjaśnia wartość życia pustelniczego, • omawia działalność św. Jana Chrzciciela, 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady, jak Carlo wykorzystywał Internet do mówienia o Bogu, • uzasadnia, dlaczego owocem współpracy z łaską Bożą jest rozwijanie swoich uzdolnień, • uzasadnia potrzebę wykorzystywania wirtualnej rzeczywistości do głoszenia Ewangelii, • podaje przykłady zachowań hedonistycznych lansowanych przez współczesną „kulturę”, • opowiada o objawieniach św. Michała Archanioła w Gargano, • wyjaśnia, jak może być wojownikiem w życiu duchowym, • opowiada o życiu św. Rocha i jego posłudze chorym, • uzasadnia, dlaczego od ziemskiego życia jest ważniejsze życie z Bogiem, • wyjaśnia, jak pomóc tym, którzy przez lęk i strach stracili sens życia, • uzasadnia, że czas pandemii i zagrożenia życia uczy podejmowania właściwych wyborów, • wyjaśnia wartość umartwienia, które wpływa z miłości do Boga, • omawia życie i drogę do świętości św. Charbela, • uzasadnia wartość i potrzebę wewnętrznego i zewnętrznego uzdrowienia, • uzasadnia potrzebę „odejścia na pustynię” dla współczesnego człowieka, 	<ul style="list-style-type: none"> • krytycznie ocenia komercjalizację uroczystości Wszystkich Świętych i dnia zadusznego oraz wpływy obcych tradycji, • interpretuje perykopę o narodzeniu Jezusa, • interpretuje teksty biblijne o zmartwychwstaniu, • łączy fakt, że zmartwychwstały Jezus przyszedł do apostołów z wizerunkiem Jezusa na obrazie „Jezu, ufam Tobie”. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia istotę oczekiwania na przyście Jezusa na końcu świata (w kontekście Apokalipsy), • wyjaśnia znaczenie określanie „koniec świata” dla Żydów w czasach Jezusa oraz współcześnie, • wyjaśnia, na czym polega teologia miłosierdzia, • omawia rolę sanktuarium w Łagiewnikach w głoszeniu Bożego Miłosierdzia.

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
V. Pokonywać trudności ze świętymi	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega niebo, • uzasadnia, że święci uczą, jak osiągnąć świętość, • podaje formy pomocy cierpiącym w czyśćcu, • omawia biblijne zapowiedzi końca świata, • omawia wydarzenia związane z Bożym Narodzeniem i ich kontekst (A.15.1), • wyjaśnia, że Jezus przyszedł na świat jako prawdziwy Bóg i prawdziwy człowiek, • podaje propozycje religijnego przeżywania świąt, • uzasadnia wartość oczyszczenia z grzechów w sakramencie pokuty i pojednania, • wyjaśnia, dlaczego niedziela nazwana została pierwszym dniem tygodnia, • wymienia sytuacje ukazywania się Zmartwychwstałego (A.17.2), • wyjaśnia, na czym polega głoszenie miłosierdzia, • uzasadnia, że Jezus objawia się dając ludziom szansę spotkania z Nim i otrzymania Jego miłosierdzia, • wymienia najważniejsze uroczystości i święta maryjne (B.10.2) – 3 maja Królowej Polski, • wymienia nazwy ludowe świąt maryjnych, • uzasadnia obowiązek dawania świadectwa przez uczniów Chrystusa (F.1.3). 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego życie doczesne należy oceniać z punktu widzenia wieczności, • omawia wpływ nieuporządkowania duchowego na wszystkie sfery życia człowieka, • uzasadnia, że troska o życie duchowe ma wpływ na pozostałe sfery życia, • podaje przykłady zagrożeń dla współczesnych kobiet i dzieci ze strony organizacji przestępczych (przemoc fizyczna i duchowa, handel ludźmi, handel organami, surogatki), • podaje sposoby zapobiegania przemocy wobec kobiet i dzieci, • uzasadnia konieczność podjęcia działań na rzecz ochrony godności człowieka, • wymienia sposoby poszanowania godności człowieka (C.14.4). 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia koleje życie św. Józefiny Bakhity, • wyjaśnia na przykładzie jej życia, na czym polega prawdziwe przebaczenie, • wyjaśnia, dlaczego została obrona patronką poszkodowanych przez handel ludźmi, • uzasadnia, że Chrystus umacnia w człowieku poczucie własnej godności, • wyjaśnia, na czym polega właściwie rozumiane równouprawnienie. 	<ul style="list-style-type: none"> • krytycznie ocenia komercjalizację uroczystości Wszystkich Świętych i dnia zadusznego oraz wpływy obcych tradycji, • interpretuje perykopę o narodzeniu Jezusa, • interpretuje teksty biblijne o zmartwychwstaniu, • łączy fakt, że zmartwychwstały Jezus przyszedł do apostołów z wizerunkiem Jezusa na obrazie „Jezu, ufam Tobie”. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia istotę oczekiwań na przyjście Jezusa na końcu świata (w kontekście Apokalipsy), • wyjaśnia znaczenie określenie „koniec świata” dla Żydów w czasach Jezusa oraz współcześnie, • wyjaśnia, na czym polega teologia miłosierdzia, • omawia rolę sanktuarium w Łagiewnikach w głoszeniu Bożego Miłosierdzia.

**SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA OCENIANIA
KLASA IV TECHNIKUM**

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
I. Z nadzieją troszczyć się o innych	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia sens ludzkiej płciowości (C.15.7), • wskazuje różnice prowadzące do integralności płciowej (C.15.5), • hierarchizuje cnoty i wskazuje praktyczne możliwości ich nabywania (C.6.3), • wyjaśnia, na czym polega patriotyzm (E.7.4), • wyjaśnia, czym jest dobro wspólne (E.12.1), • wyjaśnia, czym jest katolicka nauka społeczna (C.16.2), • wymienia skutki braku poszanowania dobra wspólnego w życiu społecznym (E.12.4), • definiuje zasadę pomocniczości i solidarności (E.12.3), • podaje przykłady potrzeb ludzi znajdujących się w trudnej sytuacji społeczno-ekonomicznej, • wymienia i wyjaśnia sposoby pomocy potrzebującym w różnych sytuacjach, • uzasadnia, dlaczego szacunek należy się każdej osobie ludzkiej, • definiuje pojęcia: „miłosierdzie” i „wyobraźnia miłosierdzia” (A.25.1), • podaje przykłady osób oraz świętych kierujących się miłością (C.15.3), • wyjaśnia, dlaczego Bóg oczekuje od nas okazywania miłosierdzia innym, • wymienia największe problemy współczesnego świata. 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje we współczesnej kulturze zafałszowane wizje szczęścia: materialistyczny konsumpcjonizm, hedonizm (C.1.3), • analizuje związki pomiędzy cnotami Boskimi (nadziei) a kardynalnymi (C.6.2), • interpretuje stosunek Jezusa do władzy (C.13.5), • omawia obowiązki chrześcijanina wobec władzy państwowej i przełożonych (C.13.4), • omawia obowiązki chrześcijanina wobec państwa (C.13.6), • charakteryzuje naukę społeczną Pana Jezusa (C.16.1), • definiuje działalność polityczno-społeczną jako dążenie do dobra wspólnego (E.12.2), • wyjaśnia i wskazuje, jakie niebezpieczeństwa niesie szowinizm, ksenofobia, antysemityzm, rasizm, kosmopolityzm (E.7.5), • interpretuje przypowieść o synu marnotrawnym (A.25.3), • wyjaśnia relację między miłosierdziem a sprawiedliwością Boga (A.25.2), • charakteryzuje postać Maryi Służebnicy Pańskiej jako wzoru modlitwy chrześcijańskiej (D.7.1), • wyjaśnia znaczenie tytułów Maryi dotyczących Jej wstawienniczej roli (D.7.2), • wyjaśnia dogmat maryjny o Dziewictwie Maryi (A.14.2). 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, że świętość można osiągnąć żyjąc duchem ośmiu błogosławieństw, • uzasadnia, że jako chrześcijanin jest zobowiązany do wspólnej troski o dobro innych, • wyjaśnia, dlaczego sprawiedliwie nie znaczy po równo, • podaje przykłady łamania podstawowych zasad życia społecznego, • uzasadnia, błędność stwierdzenia, że każdy ma prawo do wszystkiego, • podaje przykłady realizacji czynów miłosierdzia w swoim środowisku, w które może się włączyć, • podaje przykłady osób okazujących miłosierdzie, • wyjaśnia, dlaczego wiara w Boga domaga się czynienia dobra wobec potrzebujących, • podaje przykłady organizacji charytatywnych działających współcześnie. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia słowa Jana Pawła II na temat cywilizacji miłości i cywilizacji śmierci, • interpretuje treść Jezusowego Kazania na górze, • wyjaśnia teksty biblijne Mt 22,15-21; Rz 13,1-7, • interpretuje tekst biblijny Dz 4,32-35, • interpretuje tekst biblijny Dz 2,42-47, • interpretuje słowa św. Pawła z 2 Kor 9,6-11, • wyjaśnia wybrane wezwania Nowenny do Matki Bożej Nieustającej Pomocy. 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia i wyjaśnia podstawowe zasady życia społecznego, • opowiada o działalności Róży Czackiej na rzecz niewidomych.

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
II. Z nadzieją poznawać Kościół	<ul style="list-style-type: none"> definiuje, czym jest Kościół (A.20.1), poprawnie wyjaśnia znaczenie wstąpienia Jezusa do nieba i Jego jednocześnie pozostanie ze swoim Kościołem (A.18.1), uzasadnia, że Duch Święty pomaga w odkrywaniu prawdy o Kościele i o sobie, wyjaśnia, że Kościół jest po to, by prowadzić ludzi do zbawienia, wylicza i omawia cechy Ludu Bożego: kapłański, prorocki i królewski (A.21.1), wyjaśnia specyfikę zadań i funkcji w Kościele, a także wynikającej z niej odpowiedzialności (A.22.2), wymienia i omawia zadania świeckich w Kościele, przedstawia najważniejsze fakty z historii i życia swojej diecezji i parafii (E.8.5), podaje przykłady zaangażowania się ludzi świeckich w Kościele, podaje przykłady charyzmatów, które służą wspólnocie Kościoła, wylicza i omawia przykazania kościelne (A.27.1), uzasadnia wartość przykazań kościelnych dla wspólnoty (A.27.2), podaje przykłady wypełniania poszczególnych przykazań w swoim życiu. 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje poszczególne etapy przygotowania i istnienia Kościoła: zapowiedziany, przygotowany, ustanowiony, ukazany i wypełniony (A.20.2), rozpoznaje w tekstach biblijnych, w historii Kościoła i znakach czasu działanie Ducha Świętego (A.19.2), wyjaśnia, dlaczego ochrzczeni powinni wydawać owoce zjednoczenia z Chrystusem, wyjaśnia symbolikę ciała jako obrazu wspólnoty Kościoła, wyjaśnia, na czym polega misja kapłańska, prorocka i królewska, wyjaśnia, czym jest sukcesja, wskazuje na związek między charyzmatem i urzędem w Kościele (E.10.2), uzasadnia, dlaczego należy rozwijać swój charyzmat, opowiada historię Maryi i wyjaśnia Jej rolę w życiu Kościoła, świata i chrześcijanina (A.14.1), omawia dogmat maryjny o Bożym macierzyństwie i Wniebowzięciu NMP (A.14.2), definiuje macierzyńską rolę Maryi wobec Kościoła i każdego wierzącego (A.23.2), uzasadnia potrzebę zachowywania przykazań kościelnych. 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia, że celem istnienia Kościoła jest prowadzenie ludzi do relacji z Bogiem (zbawienia), wyjaśnia, na czym polega zjednoczenie i trwanie w Chrystusie, uzasadnia, że każdy ochrzczony ma swoje miejsce w Kościele, podaje przykłady misji ludzi w Kościele na przestrzeni czasów, wyjaśnia, dlaczego konieczna jest współpraca z Duchem Świętym by zrozumieć pomysł Pana Boga na Kościół, podaje przykłady włączenia się w misję Kościoła, uzasadnia potrzebę hierarchii w Kościele, wyjaśnia, na czym polega charyzmat, wyjaśnia, dlaczego charyzmaty służą w Kościele i podlegają Kościołowi, wykazuje, kiedy wypełnianie przykazań kościelnych łączy się z prawdziwą z pobożnością. 	<ul style="list-style-type: none"> interpretuje tekst biblijny Ef 1,4-5.10, interpretuje tekst biblijny J 16,5-15, interpretuje perykopę o Dobrym Pasterzu, interpretuje perykopę o winnym krzewie, interpretuje perykopę o wyborze Piotra na fundament Kościoła, interpretuje obraz Matki Bożej Wspomożycielki Wiernych. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, że włączenie do owczarni Chrystusa jest „kapitałem”, którzy otrzymał na chrzcie, a który należy rozwijać, opowiada o charyzmatach o. Pio i jego postawie wobec zaleceń przełożonych.

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
III. Z nadzieją celebrować liturgię	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, kto, jak, kiedy i gdzie celebrować liturgię (B.2.1), • uzasadnia, że podczas Eucharystii Jezus wyjaśnia nam Pisma i łamie dla nas chleb, • wyjaśnia, że Eucharystia jest źródłem i szczytem życia Kościoła (B.4.4), • wymienia formy pobożności ludowej (B.8.2), • wymienia najważniejsze uroczystości i święta kościelne (B.3.2), • wskazuje okoliczności przekazania Modlitwy Pańskiej i omawia jej treść (D.14.1), • wyjaśnia, że Modlitwa Pańska jest najdoskonalszą z modlitw i na jej przykładzie wskazuje cechy modlitwy chrześcijańskiej (D.14.2), • ukazuje związek Modlitwy Pańskiej z jednością Ludu Bożego (D.14.5), • omawia dogmat maryjny: Niepokalane Poczęcie (A.14.2), • omawia sposoby obecności Maryi w pobożności ludowej i polskiej tradycji katolickiej (B.10.1). 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia, że celem liturgii jest oddanie chwały Bogu i uświęcenie człowieka, • wymienia obecnie używane w Kościele tradycje liturgiczne (B.2.2), • charakteryzuje poszczególne obrządku (B.2.3), • omawia istotę sakramentów i wymienia ich cechy charakterystyczne (B.8.1), • wyjaśnia, że święci wspomniani w roku liturgicznym zakorzenieni w Chrystusie żyli nadzieją zbawienia, • omawia strukturę Modlitwy Pańskiej i jej siedem prośb (D.14.3). 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, że liturgia odbywa się <i>in persona Christi</i>, • wymienia lokalne tradycje liturgiczne, • wyjaśnia, że celem sakramentów jest wzrost w wierze, • podaje przykłady sakramentów w swojej rodzinie i środowisku, • wyjaśnia, na czym polega gradacja wspomnień, świąt i uroczystości, • wyjaśnia, że rok liturgiczny przeżywamy w oparciu o życie Jezusa Chrystusa, • omawia znaczenie Modlitwy Pańskiej (w pierwszych wspólnotach, w sakramentach wtajemniczenia) (D.14.4), • wykazuje, że „Godzinki” i cudowny medalik przypominają o Niepokalanym Poczęciu Maryi i oddają Jej cześć. 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje tekst biblijny (Ap 21,6) oraz tekst z liturgii paschalnej, • interpretuje perykopę o uczniach w Emaus, • wyjaśnia, wybrane wezwania „Godzinek o Niepokalanym Poczęciu”. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia tekst piątej modlitwy eucharystycznej, • wyjaśnia, na czym polega nadzieja chrześcijańska.

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
IV. Z nadzieją zachowywać przykazania	<ul style="list-style-type: none"> definiuje pojęcia: miłość, wdzięczność i szacunek w kontekście IV przykazania (C.13.1), wymienia obowiązki rodziców względem dzieci i dzieci względem rodziców, a także rodziny wobec społeczeństwa, uzasadnia konieczność szacunku wobec rodziców i opiekunów, wymienia wykroczenia przeciwko V przykazaniu (C.14.10), wylicza zagrożenia życia i przypadki uprawnionej obrony (C.14.6), opisuje, na czym polega czystość i jej wartość przed małżeństwem i w małżeństwie (C.15.8), wyjaśnia, jak troszczyć się o czystość w miłości (C.15.9), podaje przykłady pracy nad czystością serca (C.15.10), wymienia rodzaje własności (C.16.4), wymienia czyny, które są kradzieżą: materialną i intelektualną (C.16.12), podaje definicje prawdy i krzywoprzysięstwa (C.17.1), przedstawia destrukcyjne działanie kłamstwa (C.17.5). 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia, że Bóg jest Panem życia (C.14.1), wymienia i omawia wykroczenia przeciwko V przykazaniu: zabójstwo zamierzone, aborcja, eutanazja, samobójstwo (C.14.10), przedstawia i uzasadnia naukę Kościoła na temat <i>in vitro</i> (C.14.5), opisuje grzechy przeciw VI i IX przykazaniu: nierząd, prostytutcja, gwałt, pornografia erotomania) (C.15.12), przedstawia reguły postępowania wobec cudzej własności – także intelektualnej (C.16.5), wyjaśnia, na czym polega sprawiedliwość i solidarność społeczna (C.16.6), streszcza naukę Jezusa na temat przysięgania (C.17.2). 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady zaangażowania w obronę życia (C.14.7), uzasadnia, że czystość jest darem prowadzącym do Boga, omawia sposoby właściwego korzystania z dóbr ziemskich, wskazując na granice uprawnionej autonomii rzeczywistości ziemskich (C.16.3), rozdziela interpretację VIII przykazania w Starym Testamencie od interpretacji w Nowym Testamencie (C.17.3), ocenia treści informacji w środkach przekazu w kontekście VIII przykazania (C.17.8). 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia istotę obowiązku troszczenia się o ojczyznę. 	<ul style="list-style-type: none"> ukazuje wypełnianie obowiązków względem rodziny i ojczyzny w perspektywie królestwa Bożego.

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
V. Świętować ze świętymi	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia wartość troski o czystość, • podaje przykłady, jak można przyjąć nowonarodzonego Jezusa, • podaje, dla kogo św. Józef jest patronem (Kościoła, ojców, małżonków, sierot), • uzasadnia, dlaczego należy podjąć Boże wybranie dla Jego zadań, • podaje przykłady działalności na rzecz chorych podejmowanych przez organizacje kościelne, • wyjaśnia, czym jest hospicjum i jaka jest jego idea, • podaje, kiedy i jak obchodzony jest w Kościele dzień chorych, • opowiada o męce Jezusa Chrystusa dla zbawienia ludzi, • uzasadnia, że czas Wielkiego Postu pomaga w nawróceniu, • wymienia propozycje Kościoła, które są pomocą w powrocie do Boga (rachunek sumienia, spowiedź, modlitwa, jałmużna...), • uzasadnia, dlaczego należy szukać zrozumienia sensu wiary, • podaje opis spotkania Jezusa z apostołami, jako dowód Jego zmartwychwstania. 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje, kto może zostać ogłoszony świętym męczennikiem, • wyjaśnia, wartość więzi między na żyjącymi na ziemi a świętymi w niebie, • wyjaśnia, jak żyć w świadomości bliskości Boga, • omawia wydarzenia związane z Bożym Narodzeniem i ich kontekst (A.15.1), • wyjaśnia podejmowanie zadań człowieka dorosłego w kluczu odpowiedzi na dar, którym jest zapisany w człowieku obraz Boży (A.11.1), • wymienia sytuacje ukazywania się Zmartwychwstałego (A17.2) • opowiada o wątpliwościach w wierze św. Tomasza Apostoła. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia istotę śmierci męczeńskiej, • omawia teksty biblijne mówiące o św. Józefie, • uzasadnia, że decyzja Józefa przyjęcia Jezusa i Maryi dokonała się w duchowej wolności, • wymienia cechy dobrego ojca, • podaje przykłady jego posługi chorym, • wyjaśnia zasady działalności wolontariatu, • opowiada o życiu św. Ojca Pio, • wyjaśnia, czym są stygmaty, • podaje przykłady działań charytatywnych podjętych przez św. Ojciec Pio, • omawia teksty biblijne mówiące o postawie św. Tomasza Apostoła wobec Jezusa. 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o życiu i męczeńskiej śmierci bł. Karoliny Kózkówny, • uzasadnia wartość śmierci męczeńskiej w obronie swojej czystości, • opowiada o życiu św. Kamila de Lelis, • omawia charyzmat kamilianów (czwarty ślub: posługa chorym nawet z narażeniem życia), • uzasadnia, że szukanie zrozumienia niepewności w wierze mogą prowadzić do wiary dojrzałej. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego została wybrana patronką Ruchu Czystych Serc, • wyjaśnia konieczność odpowiedzialności w postawie ojcostwa, • wyjaśnia, dlaczego św. Ojciec Pio został wybrany na patrona spowiedników.